

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 5. května 2026

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

PŘI RAŽBĚ PRAŽSKÉHO METRA BYL OBJEVEN NOVÝ DRUH PRVOHORNÍHO ČLENOVCE

Z nenápadné fosilie nalezené při stavbě metra D se stal zcela nový druh dávného členovce. *Soomaspis labutai* žil asi před 448 miliony let, nejbližší známý příbuzný ale pocházel z jižní Afriky. Objev tak mění pohled na rozšíření těchto živočichů a přináší nové poznatky o životě v době prvního hromadného vymírání.

Praha stojí z velké části na horninách prvohorního stáří. Při větších stavebních pracích se pravidelně nacházejí zkameněliny – například trilobiti, hlavonožci nebo dávní ostnokožci. Na haldě kamení vytěženého při ražbě metra D však Radek Labuťa – sběratel zkamenělin a majitel muzea Trilopark – objevil něco mnohem vzácnějšího. Drobná, zhruba dvoucentimetrová fosilie na první pohled připomínala křížence pavouka a trilobita. Nález proto přinesl Lukáši Laiblovi z Geologického ústavu Akademie věd ČR, který se specializuje na fosilní členovce.

*„Ukázalo se, že jde o vědě dosud neznámý druh, blízce příbuzný trilobitům. Na rozdíl od nich však měl jen měkký krunýř. Pojmenovali jsme ho *Soomaspis labutai*, na počest jeho objevitele Radka Labuťi,“* říká Lukáš Laibl.

Soomaspis labutai byl malý členovec s oválným „ocáskem“ a krunýřem pokrytým drobnými jamkami. Žil na konci ordoviku přibližně před 448 miliony let – tedy v období před nástupem rozsáhlého zalednění, které vedlo k prvnímu hromadnému vymírání na Zemi.

“ I když byl nález učiněn na haldě sutí, podařilo se nám dohledat, odkud materiál pochází. ”

„Určit jeho stáří bylo poměrně snadné,“ vysvětluje spoluautorka článku Jana Bruthansová z Národního muzea. *„Ražbu metra D dlouhodobě sleduji a vedu si podrobnou dokumentaci o horninách a zkamenělinách prakticky v každé části tunelu. I když byl nález učiněn na haldě sutí, podařilo se nám dohledat, odkud materiál pochází. Víme tak, že jde o spodní vrstvy tzv. královodvorského souvrství, které se ukládalo právě na konci ordoviku.“*

Kontakt pro média: **Eliška Zvolánková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 739 535 007

Nejbližší příbuzný tisíce kilometrů daleko

Zajímavosti tím ale nekončí. Nejbližší známý příbuzný tohoto druhu, *Soomaspis splendida*, byl v 90. letech minulého století nalezen v Jižní Africe. Pochází z hornin starých asi 443 milionů let a žil tedy v době, kdy ledovce z konce ordoviku tály a oteplovalo se.

„Dnešní Prahu a Jižní Afriku od sebe tehdy dělily tisíce kilometrů. Nález Radka Labuti je tak trochu, jako kdybyste ve Vltavě z ničeho nic objevili velekraba japonského.“

„*Soomaspis splendida* z Jižní Afriky byl považován za mimořádně vzácný druh a dlouho jsme si mysleli, že šlo o lokální zvláštnost – jakéhosi ordovického endemita,“ říká Lukáš Laibl. „Díky nález z Prahy ale víme, že různé druhy rodu *Soomaspis* musely obývat rozsáhlé oblasti tehdejšího kontinentu Gondwany. Dnešní Prahu a Jižní Afriku od sebe tehdy dělily tisíce kilometrů. Nález Radka Labuti je tak trochu, jako kdybyste ve Vltavě z ničeho nic objevili velekraba japonského.“

Přeživší v hlubokém moři

Nový druh navíc přináší důležité informace o přežívání organismů v době výrazných klimatických změn.

„Zatímco *Soomaspis labutai* žil ještě před ordovickou dobou ledovou a hromadným vymíráním, jeho jihoafrický příbuzný se objevuje až po něm. Zdá se, že tyto nenápadní členovci dokázali přežít prudké klimatické výkyvy, které vyhubily mnoho jiných živočichů. Dá se říct, že šlo o dávné ‚survivory‘. Jejich tajemstvím bylo nejspíš to, že obývali hlubší části moře, kterých se klimatické změny příliš nedotkly, a zvládly přežít v prostředí s nízkým obsahem kyslíku,“ uzavírá Lukáš Laibl.

Soomaspis labutai bude k vidění ve stálé expozici Národního muzea, kam ho Radek Labuťa věnoval. Článek vyšel ve speciálním čísle časopisu *Bulletin of Geosciences*. Na článku spolupracovali také kolegové z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Univerzity ve Flinders v Austrálii.

Více informací:

Lukáš Laibl

Geologický ústav AV ČR

laibl@gli.cas.cz

+420 776 722 711

Jana Bruthansová

Národní muzeum

jana.bruthansova@nm.cz

+420 774 383 147

Radek Labuťa

Trilopark

labutar@seznam.cz

+420 775 374 335

Publikace:

Laibl, L., Bruthansová, J., Kraft, P. & Bicknell, R.D.C. 2026. A new species of *Soomaspis* (Naraoiidae) from the Upper Ordovician of Bohemia. *Bulletin of Geosciences* 101(1). DOI: 10.3140/bull.geosci.1955

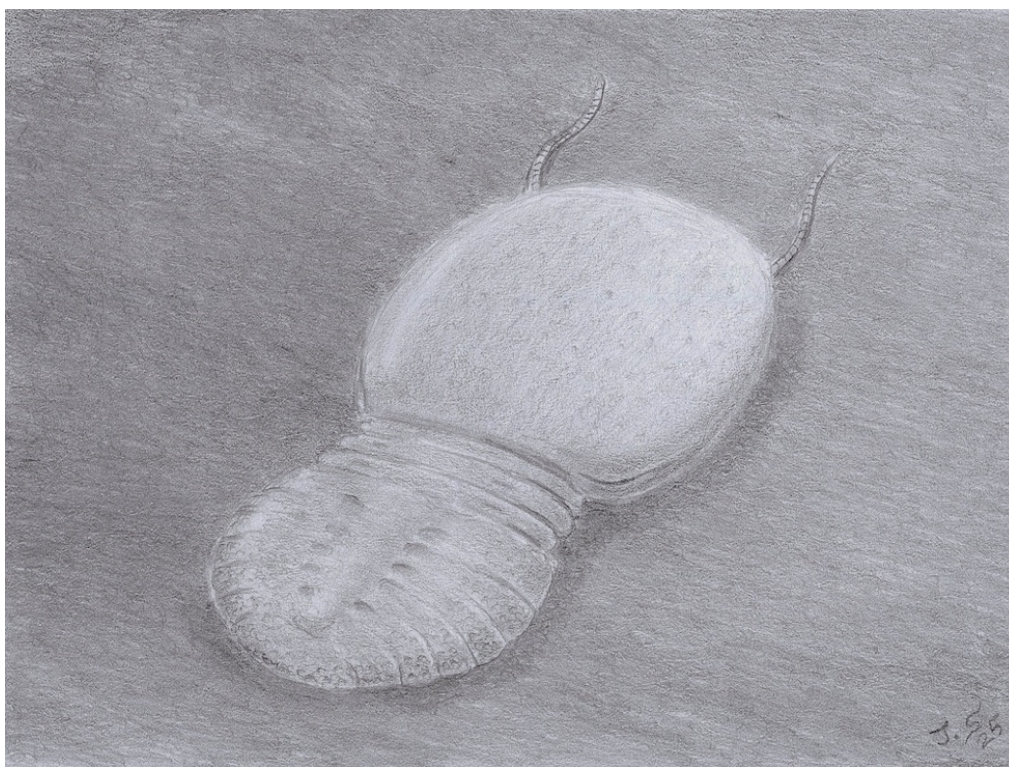
Foto ke stažení:

[Úložiště AV ČR](#)

Fotogalerie

Zkamenělý *Soomaspis labutai*, když ho Radek Labuša našel na sutí vytěžené při ražbě metra D. Napravo otisk krunýře, nalevo protiotisk z odštípnutého kusu kamene. FOTO: Lukáš Laibl, Geologický ústav AV ČR

Soomaspis labutai byl drobný členovec příbuzný trilobitům. Žil na mořském dně asi před 448 miliony let. Rekonstrukci vytvořil Jiří Svoboda.

Soomaspis labutai, v pozadí kladívko. FOTO: Lukáš Laibl, Geologický ústav AV ČR

Nálezce Radek Labuša s členovcem. FOTO: Lukáš Laibl, Geologický ústav AV ČR